

Høringsinnspill fra Stiftelsen Miljøfyrtårn ang. forslag til EU-direktiv om styrket forbrukervern i det grønne skiftet

Oslo 1. september 2022

Stiftelsen Miljøfyrtårn er en ikke-kommersiell ordning for tredjepartssertifisert miljøledelse. Ordningen er anerkjent av Europakommisjonen som et nasjonalt miljøledelsessystem på linje med EUs egen ordning for miljøledelse (EMAS), og slik anerkjent på linje med ISO14001 og EMAS.¹ Miljøfyrtårn er den mest brukte ordningen for miljøsertifisering i Norge. Ordningen skal bidra med positiv miljøeffekt gjennom konkrete tiltak i virksomhetene. Nær 9000 virksomheter i privat og offentlig sektor er miljøfyrtårnsertifisert. Våre stiftere er LO, NHO, Virke og SMB Norge, KS, Innovasjon Norge og et antall kommuner og fylkeskommuner.

Vi stiller oss helhjertet bak direktivforslagets formål om å få bukt med grønnvasking og gjøre grønne valg enklere for forbrukere og innkjøpere i både privat og offentlig sektor. Å forby merkeordninger som ikke er offentlig anerkjent og udokumenterte miljøpåstander er viktige tiltak.

Det er uklart for oss i hvilken grad virksomheter som sådan omfattes av direktivforslaget. Særlig regler om bærekraftsmerking og forbud mot udokumenterte miljøpåstander leser vi som utydelige og til dels motstridende. Vi ønsker disse forbudene velkommen, men ser et behov for å tydeliggjøre omfanget. Dette høringsinnspillet gir konkrete forslag til hvordan dette kan gjøres. Vi foreslår også å nevne tredjepartssertifiserte miljøledelsessystemer som mulig verktøy for dokumentasjon av påstander for fremtidig miljøgevinst.

1. Uklart hvorvidt virksomheter omfattes av regel om bærekraftsmerking (nytt punkt 2a)

Miljøfyrtårn etterspør en tydeliggjøring av i hvilken grad direktivforslaget omfatter virksomheter som sådan og markedsføring av virksomheters tredjeparts miljøsertifisering.

Lovforslaget, nytt punkt 2a, vil forby å: «Bruke et bærekraftsmerke som ikke enten er basert på en sertifiseringsordning eller er etablert av offentlige myndigheter»

Direktivforslaget definerer **bærekraftsmerke** slik i artikkel 2, punkt (r) (vår utheving):

*'sustainability label' means any voluntary trust mark, quality mark or equivalent, either public or private, that aims to set apart and promote **a product, a process or a business** with reference to its environmental or social aspects or both.*

Direktivforslaget definerer en **sertifiseringsordning** slik i artikkel 2, punkt (s) (vår utheving):

*'certification scheme' means a third-party verification scheme that is open under transparent, fair and non-discriminatory terms to all traders willing and able to comply with the scheme's requirements, which certifies that **a product** complies with certain requirements, and for which the monitoring of compliance is objective, based on*

¹ <https://www.regjeringen.no/no/sub/eos-notatbasen/notatene/2018/jan/anerkjennelse-av-miljofyrtarn-i-henhold-til-emas-artikkel-45/id2585539/>

international, Union or national standards and procedures and carried out by a party independent from both the scheme owner and the trader;

Slik vi leser dette faller tredjepartssertifisert miljøledelse inn under definisjonen av et bærekraftsmerke, men omfattes ikke av definisjonen av en sertifisering ettersom denne kun omfatter produktmerker. Hvis vi leser dette rett, betyr det at direktivet utelukker merking av tredjeparts miljøsertifisering (ISO 14001, EMAS, Miljøfyrtårn) samt eventuelt andre offentlige godkjente sertifiseringsordninger av prosesser og virksomheter, noe vi sterkt betviler at er direktivets formål.

Vi ber om at definisjonen av sertifisering eksplisitt utvides til også å omfatte tredjeparts miljøsertifisering, eventuelt at tekst som omhandler virksomheten som sådan og dens miljøforbedring tas ut av direktivteksten.

Miljøfyrtårn anbefaler derfor følgende endring (i rødt) i artikkel 2, avsnitt (s):

*(s) 'certification scheme' means a third-party verification scheme that is open under transparent, fair and non-discriminatory terms to all traders willing and able to comply with the scheme's requirements, which certifies that a product, **a process or a trader** complies with certain requirements, and for which the monitoring of compliance is objective, based on international, Union or national standards and procedures and carried out by a party independent from both the scheme owner and the trader;*

2. Uklart om virksomheter omfattes av regel om miljøpåstander

Direktivteksten foreslår i nytt punkt 4a å forby å: *Fremsette en generell miljøpåstand, som den næringsdrivende ikke kan underbygge med anerkjente fremragende miljøprestasjoner som er relevante for påstanden.*

Tredjepartssertifisert miljøledelse vil slik vi forstår det defineres som en «ekspisitt miljøpåstand»: Det sier noe om en virksomhets miljøarbeid og forbedring over tid (i definisjonen av en miljøpåstand, artikkel 2, punkt (o)) og omfattes av definisjonen av et bærekraftsmerke (artikkel 2, punkt (r)). Det er likevel uklart for oss hvorvidt forbudet mot udokumenterte miljøpåstander skal leses som et forbud mot å markedsføre tredjepartssertifisert miljøledelse. Fortalen fremhever offentlig anerkjente miljømerke for produkter, men unnlater å nevne offentlig anerkjente tredjeparts miljøsertifiseringer. Dette til tross for at forbudet mot generelle miljøpåstander også gjelder påstander ang. virksomheter. Vi mener dette er uheldig da vi antar at fortalen vil kunne være førende i tolkningen av selve direktivteksten dersom den oppleves som utydelig.

Vi anbefaler derfor følgende endring (i rødt) i fortalen (engelsk versjon s. 2.s.6, og en lignende tekst på s. 19)

*A ban of generic environmental claims used in marketing towards consumers, where the excellent environmental performance of the product or trader cannot be demonstrated in accordance with Regulation (EC) 66/2010 (EU Ecolabel), officially recognised eco-labelling schemes in the Member States, **officially recognized environmental management schemes, i.e. ISO14001, EMAS or national systems complying with the corresponding requirements of the eco-management and audit scheme (EMAS) in accordance with Article 45 of Regulation (EC) No 1221/2009, or other applicable Union laws, as relevant to the claim.***

Vi anbefaler også følgende endring (i rødt) i direktivforslagets definisjoner, artikkel 2, punkt (u):

'recognised excellent environmental performance' means environmental performance compliant with Regulation (EC) 66/2010 of the European Parliament and of the Council, with national or regional EN ISO 14024 type I ecolabelling schemes officially recognised in accordance with Article 11 of Regulation (EC)*

66/2010, *officially recognized environmental management schemes, i.e. ISO14001, EMAS or national systems complying with the corresponding requirements of the eco-management and audit scheme (EMAS) in accordance with Article 45 of Regulation (EC) No 1221/2009, or top environmental performance in accordance with other applicable Union law;*

Et alternativ til å ta dette inn, kan igjen være å fjerne direktivets henvisinger til virksomheter og forbedringsprosesser.

3. Tredjepartssertifisert miljøledelse som dokumentasjon

Å stille strenge krav til dokumentasjon av påstander om fremtidige miljøprestasjoner er et viktig tiltak for å unngå grønnvasking. Høringsnotatet sier: «*Slike påstander bør også knyttes til et uavhengig system for overvåking av den næringsdrivendes fremskritt når det gjelder oppfyllelse av slike forpliktelser og mål.*»

Et tredjepartssertifisert miljøledelsessystem kan være godt egnet til å dokumentere og undersøke fremgang mot målsettingene som fremsettes. Miljøledelse handler nettopp om å sette seg mål, forankret i ledelsen og med vekt på de vesentlige miljøaspektene i virksomheten. Målene skal følges av en konkret tiltaksplan, og revurderes jevnlig. Virksomheter sertifisert med Miljøfyrtårn har årlig møte med sertifisør, blant annet for å se på måloppnåelse og eventuelt revurdere målsettinger og tiltak for å sikre både fremgang og realisme. Resertifisering skjer hvert 3. år.

Miljøfyrtårn anbefaler følgende endring (i rødt) i artikkel 6, avsnitt (b), med referanse til paragraf (2) i direktivteksten:
'(d) making an environmental claim related to future environmental performance without clear, objective and verifiable commitments and targets and without an independent monitoring system, such as an environmental management system that complies with the definition of a certification scheme as set out in article 2, (s);*

** ISO14001, EMAS or national systems complying with the corresponding requirements of the eco-management and audit scheme (EMAS) in accordance with Article 45 of Regulation (EC) No 1221/2009, would fall under this definition.*

Endringsforslaget forutsetter at definisjonen av sertifiseringsordning endres i tråd med vår anbefaling under punkt 1.

Vi håper departementet tar disse innspillene videre inn i arbeidet med dette viktige direktivforslaget.

For mer informasjon, kontakt:

Øygunn Sundsbø Brynildsen, seniorrådgiver politikk og samfunn: 41419697 / oygunn@miljofyrtarn.no
Ann-Kristin Ytreberg, administrerende direktør: 40857671 / ann-kristin@miljofyrtarn.no

Med vennlig hilsen

Ann-Kristin Ytreberg

Administrerende direktør
Stiftelsen Miljøfyrtårn

